

การประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
โปรแกรมการศึกษานานาชาติชั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษา)
An Evaluation of Piboonbumpen Demonstration School,
Burapha University Curriculum: International Education Program. (Secondary)

ณัฐวรรณ เฉลิมสุข^{1*}
Nattawan Chalermasuk^{1*}

โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา, nattawanc@go.buu.ac.th
(Piboonbumpen Demonstration School, Burapha University)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมการศึกษานานาชาติชั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษา) ตามรูปแบบการประเมินแบบชิปป (CIPP Model) ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทางด้านหลักสูตรและการสอน ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 รวม 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมการศึกษานานาชาติชั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษา) ในแต่ละด้านดังนี้ 1. ด้านบริบท ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$ S.D. = 0.08) 2. ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$ S.D. = 0.04) 3. ด้านกระบวนการ ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$ S.D. = 0.10) และ 4. ด้านผลผลิต ผลการประเมินด้านผลผลิตในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$ S.D. = 0.04) จากผลการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ผ่านเกณฑ์การประเมิน

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร โปรแกรมการศึกษานานาชาติชั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The purpose of this research was to evaluate the International Education Program. (Secondary) curriculum of Piboonbumpen Demonstration School, Burapha University, using the CIPP Model to evaluate four dimensions: context, input, process, and output. The sample group of 39 participants was comprised of specialists experienced in curriculum and teaching, director, teacher, parents, students in International Education Program of the academic year of 2016 of Piboonbumpen Demonstration School and their guardians. The research instruments included questionnaires and document auditing survey forms. The data was analyzed. Using Statistical Package for Social Science to find percentage, mean, standard deviation and Content Analysis. The results revealed: Evaluation of Piboonbumpen Demonstration School, Burapha University Curriculum: International Education Program. (Secondary) In each aspect as follows 1. Regarding the evaluation of school context, Overall context assessment results was good and passed the evaluation criteria. ($\bar{X} = 3.88$ S.D. = 0.08) 2. Regarding the evaluation of school input, Overall context assessment results was good and passed the evaluation criteria. ($\bar{X} = 3.72$ S.D. = 0.04) 3. Regarding the evaluation of school process, Overall context assessment results was good and passed the evaluation criteria. ($\bar{X} = 3.51$ S.D. = 0.10) 4. Regarding the evaluation of school output, Overall context assessment results was good and passed the evaluation criteria. ($\bar{X} = 3.64$ S.D. = 0.04) From the evaluation results, it is appropriate to be at a high level in all 4 areas through the evaluation criteria.

KEYWORDS: Evaluation of Curriculum, International Education Program

**Corresponding author, Nattawan Chalermasuk E-mail: nattawanc@go.buu.ac.th โทร. 085 1205087*

Received: 10 February 2020 / Revised: 16 April 2020 / Accepted: 19 June 2020 / Published online: 28 August 2020

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกฝน การอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อมุ่งพัฒนาให้สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม ซึ่งการจัดการศึกษาทุกระบบต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ตลอดจนประวัติความเป็นมาของสังคมไทย การเมืองและการปกครอง ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเรื่องการจัดการด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การใช้และการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการ โดยการจัดเนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ฝึกทักษะกระบวนการคิด การแก้ไขปัญหาฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการจัดการเรียนรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: หน้า 8)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยให้ทุกโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระบบใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ สร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย เน้นความสำเร็จให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก ปลุกฝังจิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มุ่งสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เคารพยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตามเจตนารมณ์มาตรา 80 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเริ่มใช้ ในโรงเรียนต้นแบบ และโรงเรียนที่มีความพร้อมการใช้หลักสูตร ในปีการศึกษา 2552 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ใช้ในโรงเรียนทั่วไปทั้งประเทศปีการศึกษา 2553 และตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไป ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกชั้นเรียน (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, 2552) ในการปฏิรูปการเรียนรู้ นั้น หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาคือการปฏิรูปครูผู้สอน เพราะครูผู้สอนคือผู้ที่ จะเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ไปสู่ตัวผู้เรียน การพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม จัดเป็นสิ่งที่สำคัญ ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพ ตามความถนัดและความสนใจ เพื่ออนาคตที่ดีของผู้เรียน

หลักสูตรถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้ การจัดการศึกษาที่ดีจึงควรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพชีวิตและสังคมของผู้เรียน หลักสูตรจึงจำเป็นต้องปรับปรุงหรือพัฒนาให้มีความเหมาะสม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมอยู่เสมอ ในการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และเป็นการวางแผนการประเมินผลให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน ว่าได้บรรลุตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์จริงหรือไม่ เพื่อผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะได้รู้และคิดเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป ดังนั้น หลักสูตรที่ดีและเหมาะสมจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองของประเทศ ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของชาติเพราะฉะนั้นการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องเล็งเห็นความสำคัญและทำหน้าที่ในจุดนี้อย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ หลักสูตรเป็นกรอบหรือแนวทางที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นมวลประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดขึ้นให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมผู้เรียนให้ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะตามความมุ่งหมายสนองต่อเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาดังกล่าว โดยองค์กรสถาบันการศึกษา สถานศึกษา อาจมีการกำหนดโครงสร้างหรือองค์ประกอบของหลักสูตร แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรจะมีกระบวนการที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นแนวคิดของนักการศึกษาหรือนักพัฒนาหลักสูตรท่านใดก็ตาม ระบบสุดท้ายจะเป็นระบบประเมินหลักสูตร ซึ่งมีรูปแบบในการประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของนักพัฒนาหลักสูตรหลาย ๆ ท่าน

ซึ่งในการประเมินหลักสูตรนั้นจะมีความสำคัญต่อการที่จะพิจารณาตัดสินชี้ขาดว่าหลักสูตรที่ได้รับการประเมินมีความเหมาะสม เห็นสมควรที่จะดำเนินการใช้ต่อไป หรือมีส่วนใดที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงก่อนจะนำไปใช้ใหม่หรือหลักสูตรนั้น ๆ จำเป็นต้องยุติ หรือยกเลิกการใช้หลักสูตรดังกล่าวนี้ ๆ เลย

การประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบซีบีพี (CIPP model) ของ Stufflebeam และคณะ (1971) ซึ่งเป็นการประเมินกระบวนการอย่างต่อเนื่องครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน และประเมิน ทั้งความก้าวหน้า และประเมิน สรุปรวม สามารถใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เป็นการประเมินที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินรูปแบบซีบีพี (CIPP model) เป็นวิธีการประเมินที่มีผู้นิยมนำมาใช้ในการประเมินหลักสูตร รวมถึงใช้ในการประเมินโครงการต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย ซึ่ง สุภาพร พิศาลบุตร (2543, หน้า 227-228) ได้แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ส่วนด้วยกันคือ 1) การประเมินสาระสำคัญแวดล้อม (Context evaluation) เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนงานหรือโครงการ เป็นการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบที่แวดล้อมระบบการผลิตหรือระบบการใช้บริการ หรือองค์การปฏิบัติงาน 2) การประเมินผลปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) เพื่อช่วยการตัดสินใจในการเลือกใช้กลุ่มของทรัพยากรหรือปัจจัยที่มีข้อนำเข้าในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของแผนงาน หรือโครงการเป็นการประเมินผลเพื่อค้นหาแนวทางการจัดหา และจัดสรรทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้าซึ่งได้ แก่บุคลากร งบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ที่ประหยัดและตอบสนองสูงสุด 3) การประเมินผลกระบวนการ (Process evaluation) เพื่อช่วยการตัดสินใจในเรื่องการเลือกวิธีดำเนินการของแผนงานหรือโครงการหรือหากเป็นโครงการที่ดำเนินการอยู่แล้ว ก็เป็นข้อมูลพิจารณาตัดสินความก้าวหน้าของวิธีการดำเนินโครงการรวมทั้งการแก้ไขปัญหาขัดข้อง การประเมินผลประเภนี้นี้จะกระทำต่อจากการประเมินผลปัจจัยนำเข้า เพื่อค้นหาข้อมูลที่เป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาวิธี ดำเนินการโครงการที่เหมาะสม นอกจากนี้การประเมินผลประเภนี้ จะช่วยค้นหาข้อบกพร่อง และแนวทางการแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องในระหว่างดำเนินการโครงการด้วย ถ้าเป็นแผนงานหรือโครงการที่ปฏิบัติจริง ก็จะเป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่า แผนงานหรือโครงการนั้นได้ดำเนินการไปตามกระบวนการที่วางไว้ ซึ่งจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ มีความคลาดเคลื่อนประการใด การประเมินผลกระบวนการนี้ จะนำผลไปสู่การประเมินผลขั้นผลผลิตและ 4) การประเมินผลผลิต (Product evaluation) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินค่าผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้เพื่อช่วยการตัดสินใจในแต่ละขั้นตอน การดำเนินงานควรมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ขยาย หรือยุบแผนงานหรือโครงการอย่างไร การประเมินผลประเภนี้คือการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ของโครงการกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างไร การประเมินผลประเภนี้อาจอาศัยการเปรียบเทียบผลผลิตกับเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้ นอกจากนั้น อาจใช้วิธีประมวลสรุปจากข้อมูลการประเมินผลเนื้อความ การประเมินผลปัจจัยนำเข้า และการประเมินผลกระบวนการ แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก็ได้ กล่าวโดยสรุปแล้ว การประเมินรูปแบบซีบีพี (CIPP Model) มุ่งเน้นประเมินในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ การประเมินสาระสำคัญแวดล้อม การประเมินผลปัจจัยนำเข้า การประเมินผลกระบวนการ และการประเมินผลผลิต เป็นหลัก โดยข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินนอกจากจะทำให้ทราบคุณค่าของโครงการแล้ว ยังช่วยให้สามารถค้นหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นกับโครงการ รวมถึงนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้สามารถดำเนินไปตามแผนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นโรงเรียนที่มีปณิธานมุ่งมั่นในการเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนโดยทำการศึกษา วิจัย ทดลองหลักสูตรและวิธีสอน ให้นักเรียนเป็นผู้ใฝ่หาความรู้และมีคุณธรรม ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า สถาบันชั้นนำที่เป็นเลิศและโดดเด่นในการพัฒนาเยาวชนให้มีอัตลักษณ์เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนด้วย

คุณภาพ และมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับสากล ได้มีการกำหนดอัตลักษณ์ของนักเรียนคือ เก่งไอที ดีภาษา ก้าวหน้า ความคิด สปีดผู้นำ คุณธรรมนำชีวิต โดยจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่กำหนดตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเพิ่มพูนความรู้ ความถนัดและความสนใจ เต็มตามศักยภาพ โรงเรียนได้ริเริ่มการจัดการเรียนการสอนนานาชาติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งหลักสูตรการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน (IEP) เป็นหลักสูตรที่กำหนดรายวิชาพื้นฐานตามโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดรายวิชาและกิจกรรมเพิ่มเติมตามจุดเน้นของโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดกล้าแสดงออก เพิ่มศักยภาพของผู้เรียนโดยเน้นทางด้านภาษา ด้วยการใช้สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัยครอบคลุมทุก ห้องเรียน การเรียนรู้จากประสบการณ์นอกห้องเรียนตามสถานที่ต่าง ๆ การส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเน้นการแสดงออก ทางด้านภาษา โดยเริ่มจัดตั้งเป็นโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบสากล และดำเนินการจัดการเรียนการสอนในปี การศึกษา 2544 ในระดับมัธยมศึกษา โดยมีการจัดการเรียนรู้ทุกรายวิชาเป็นภาษาอังกฤษ ต่อมาในปีการศึกษา 2553 มีการ จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้น โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนเน้นกระบวนการคิดและกระบวนการดูแล นักเรียนเน้นพัฒนาการบุคลิกภาพสากล โดยมีการจัดการเรียนการสอนมาจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา 6 ปี ซึ่งครบรอบการใช้ หลักสูตรในปีการศึกษา 2559 และจะต้องมีการปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน

ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประเมินหลักสูตรเพื่อพิจารณาหลักสูตรว่ามีความสอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพ ตามความถนัดและความสนใจเพื่ออนาคตที่ดีของผู้เรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและความจำเป็น จึง สนใจที่จะประเมินหลักสูตรโปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษา) โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกระบวนการประเมินรูปแบบซิปป์ (CIPP Model) ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้าน ผลผลิต ตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และ ผู้ปกครองเพื่อที่จะนำผลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร โปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษา) ของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและมีประสิทธิภาพ มากขึ้น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคตมีคุณภาพยิ่ง ๆ ขึ้น ต่อไป

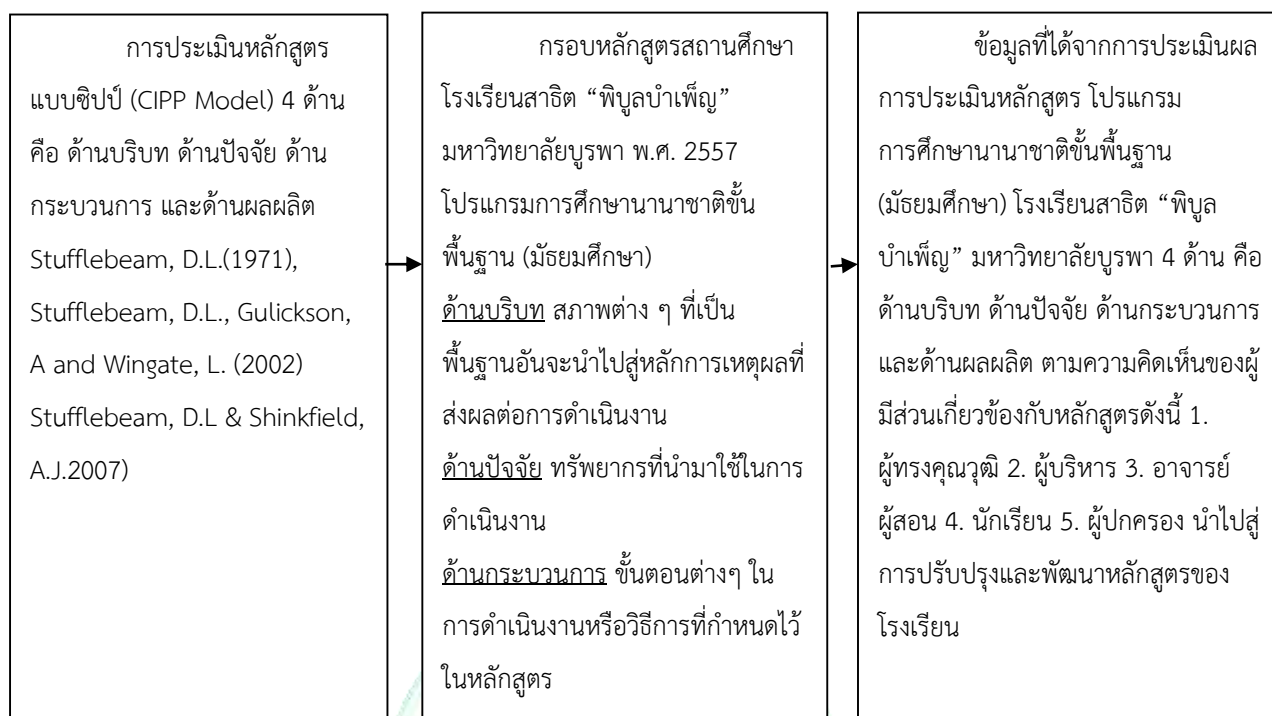
วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินหลักสูตรโปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษา)โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ตามรูปแบบซิปป์ (CIPP Model) ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านบริบท (Context evaluation) 2) ด้านปัจจัย นำเข้า (Input evaluation) 3) ด้านกระบวนการ (Process evaluation) และ 4) ด้านผลผลิต (Product evaluation)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้นำข้อมูลจากผลการประเมินหลักสูตรนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรโปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้น พื้นฐาน (มัธยมศึกษา) โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน
2. ได้เป็นแนวทางสำหรับการประเมินหลักสูตรอื่น ๆ ที่ใช้รูปแบบซิปป์ในการประเมินหลักสูตรของโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย



นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินหลักสูตรรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) หมายถึง การประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ เป็นการประเมินกระบวนการอย่างต่อเนื่องครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียน การสอน และประเมิน ทั้งความก้าวหน้า และประเมินสรุปรวม ประกอบด้วย การประเมิน 4 ด้าน

1.1 ด้านบริบท (Context) หมายถึง สภาพต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานอันจะนำไปสู่หลักการเหตุผลที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมการศึกษานานาชาติชั้นพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรโครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหารายวิชา

1.2 ด้านปัจจัย (Input) หมายถึง ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการดำเนินงานตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมการศึกษานานาชาติชั้นพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ

1.3 ด้านกระบวนการ (process) หมายถึง ขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินงานหรือวิธีการที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมการศึกษานานาชาติชั้นพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร

1.4 ด้านผลผลิต (Product) หมายถึง ผลจากการดำเนินงานตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพาโปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา โปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน (International Education Program : IEP) เป็นหลักสูตรที่กำหนดรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติมตามโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา เป็นภาษาอังกฤษ ยกเว้นวิชาภาษาไทย, ศิลปะไทย, ประวัติศาสตร์ไทย, พระพุทธศาสนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินครั้งนี้ มุ่งประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

1. ด้านบริบทประกอบด้วยการประเมิน 1.1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 1.2) โครงสร้างหลักสูตร และ 1.3) เนื้อหารายวิชา

2. ด้านปัจจัยประกอบด้วยการประเมิน 2.1) ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน 2.2) สื่อการเรียนรู้ 2.3) แหล่งการเรียนรู้ และ 2.4) งบประมาณ

3. ด้านกระบวนการประกอบด้วยการประเมิน 3.1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3.2) การวัดผลและประเมินผล และ 3.3) การบริหารหลักสูตร

4. ด้านผลผลิตประกอบด้วยการประเมิน 4.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4.2) ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน และ 4.3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ประชากร และตัวอย่างวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง จำนวน 182 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 คน และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของโปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนโปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 คน นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 16 คนและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 16 คนเป็นผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับหลักสูตรโปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2557 จำแนกตามกลุ่มผู้ให้

ข้อมูล อันได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามตามระบบการประเมินแบบซิปป์ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร โปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐานโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2557
 2. ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร รูปแบบการประเมินหลักสูตร
 3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 3.1) แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหาร 3.2) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ 3.3) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้บริหาร 3.4) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับอาจารย์ผู้สอน 3.5) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียน และ 3.6) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้ปกครอง โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert)
 4. นำแบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content validity) เชิงโครงสร้าง โดยผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจเชิงเหตุผล เป็นการตรวจสอบเนื้อหาของข้อคำถามว่าสอดคล้องกับกรอบแนวความคิด หรือทฤษฎีที่ใช้กำหนดเป็นโครงสร้างในการวัดหรือไม่ ตลอดจนความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษาที่ใช้พบว่าแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็นที่จัดทำขึ้นมีความเหมาะสม แต่มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องด้านภาษาเพียงเล็กน้อย และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ของแบบสอบถามความคิดเห็น แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข และจากนั้นทำการแก้ไขเพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามฉบับจริงที่นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 5. ปรับปรุงแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 6. ซึ่งก่อนนำเครื่องมือการวิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูล จะนำเครื่องมือการวิจัยเสนอคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน งานส่งเสริมการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพาการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เดือนมิถุนายน 2560 - เดือนกรกฎาคม 2561 โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้คือ กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิเครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการดังนี้ 1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม 2) นัดหมายเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ 3) ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ และ 4) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง กลุ่มที่ 2 ผู้บริหาร เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการ ดังนี้ 1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม 2) นัดหมายเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ 3) ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ และ 4) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง กลุ่มที่ 3 อาจารย์ผู้สอน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม และดำเนินการ ดังนี้ 1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และ 2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง กลุ่มที่ 4 นักเรียน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม และดำเนินการ ดังนี้ 1) ทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และ 2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และกลุ่มที่ 5 ผู้ปกครอง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม และดำเนินการ ดังนี้ 1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล และ 2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย และ 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด
2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยเขียนบรรยายเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรโปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน (IEP) ของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ตามรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model)

ผลการประเมินในภาพรวมตามรูปแบบชิปปี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.07 ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยรายละเอียดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 สรุปผลการประเมินหลักสูตรโปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน (IEP) ของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ในภาพรวมด้านต่าง ๆ ของการประเมินตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model)

ด้านที่ทำการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ผลการประเมิน
1. ด้านบริบท	3.78	0.06	มาก	ผ่านเกณฑ์
2. ด้านปัจจัย	3.74	0.07	มาก	ผ่านเกณฑ์
3. ด้านกระบวนการ	3.49	0.08	มาก	ผ่านเกณฑ์
4. ด้านผลผลิต	3.62	0.08	มาก	ผ่านเกณฑ์
รวม	3.65	0.07	มาก	ผ่านเกณฑ์

ที่มา: ญัฐวรรณ เกลิมสุข (2561)

จากตาราง 1 ผลการประเมินในภาพรวมตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.07 เมื่อพิจารณารายด้านผลการประเมินในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีผลการประเมินเท่ากับ 3.78, 3.74, 3.49 และ 3.62 ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 4 ด้าน

ผลการประเมินด้านบริบทพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน มีความเห็นดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน มีความเห็นว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน เท่ากับ 4.00, 3.92, ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.50 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.44 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.49

2. โครงสร้างของหลักสูตร พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน มีความเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ผู้สอนเท่ากับ 3.83, 3.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.50 ผู้บริหารมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.49

3. เนื้อหารายวิชา พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน มีความเห็นว่าเนื้อหารายวิชามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และอาจารย์ เท่ากับ 3.84, 3.89, 3.65 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.50

ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนมีความคิดเห็น ดังนี้

1. ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่าความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน โดยรวมมีความสอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66, 4.01 และนักเรียนมีความเห็นคิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34

2. สื่อการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน มีความสอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44, 3.66 และนักเรียนมีความเห็นคิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22

3. แหล่งการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าแหล่งเรียนรู้ โดยรวมมีความสอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และอาจารย์ผู้สอน และนักเรียนมีความเห็นคิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25, 3.15

4. งบประมาณ พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่างบประมาณ โดยรวมมีความสอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นคิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

ผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนมีความคิดเห็น ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีผลการประเมิน ของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00, และอาจารย์ผู้สอน 3.65 และนักเรียน มีความเห็นคิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67

2. การวัดและประเมินผล พบว่า อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน มีความเห็นว่าการปฏิบัติของครูในการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และนักเรียนมีความเห็นคิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13

3. การบริหารหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการบริหารหลักสูตร เช่น การวางแผน การเตรียมความพร้อมและการดำเนินการบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นคิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27

ผลการประเมินด้านผลผลิตพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครองมีความเห็นดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองมีความเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และผู้ปกครอง เท่ากับ 4.33, 3.60, และ

3.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.50 นักเรียนมีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.31 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.49

2. ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน พบว่าผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองมีความเห็นว่าการความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีผู้บริหาร และผู้ปกครอง เท่ากับ 4.11, 3.76 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.50 อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.26, 3.41 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.49

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนพบว่าผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองมีความเห็นว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง เท่ากับ 4.16, 3.35, 3.72 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.50 อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.80 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.49

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด และจากการสัมภาษณ์การประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมการศึกษาขั้นพื้นฐานนานาชาติ

1. อาจารย์ชาวต่างชาติขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรไทย ไม่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนานาชาติ ควรจะมีความแตกต่างจากหลักสูตรปกติของโรงเรียนอย่างชัดเจน

3. ควรมีตัวหลักสูตรที่สมบูรณ์ มีองค์ประกอบครบ ตั้งแต่ปรัชญา (ของตนเอง) เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง รายวิชา จำนวนชั่วโมงที่ต้องเรียน คำอธิบายรายวิชา และรายละเอียดของแต่ละรายวิชา

4. โครงสร้างรายวิชาควรชัดเจน และเพิ่มจุดเด่น หรืออัตลักษณ์ความเป็นการศึกษานานาชาติ ให้มีความหลากหลายในรายวิชา และเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน

5. ควรมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ที่เหมาะสมกับบริบทของการเรียนการสอนของอาจารย์ต่างชาติ เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนทุกคนเข้าใจอย่างทอ่งแท้ในการวัดผลและประเมินผล

6. ควรเน้นการเรียนเชิงทักษะ ภาษา การใช้ทักษะชีวิต สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนกายภาพหน้าได้

7. การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชาควรครอบคลุมความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และความสามารถในการปฏิบัติงาน

อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตรโปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน (IEP) ของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ตามรูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) โดยประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. **ด้านบริบท** ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$ S.D. = 0.08) โดยเฉพาะด้านโครงสร้างของหลักสูตรเมื่อตรวจสอบในรายละเอียด พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ผู้สอนให้คะแนนความสอดคล้องเหมาะสมกับเวลาและสาระการเรียนรู้ตามข้อกำหนดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาก ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่ำกว่าข้ออื่น ๆ และพบข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิว่า

ควรมีจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนตามบริบทของโรงเรียน ซึ่งหลักสูตรโปรแกรมการศึกษาขั้นพื้นฐานนานาชาติของโรงเรียนยังมีโครงสร้างของหลักสูตรที่ไม่ชัด และไม่ปรากฏคำอธิบายรายวิชาอย่างเป็นรูปธรรม จึงอาจทำให้ผู้สอนชาวต่างชาติที่เข้ามาไม่สามารถสอนได้ตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียนที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนานาชาติมีความสอดคล้องและความต้องการของผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะการสื่อสารทางภาษาในปัจจุบันมีความสำคัญในการฝึกทักษะชีวิต และทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบกับสภาพสังคมในยุคการสื่อสารไร้พรมแดนเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับ จรรยา ดาสา (2553) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและการปกครองประเทศ และสอดคล้องกับสุนีย์ ภูพันธุ์ (2546 หน้า 16) ที่กล่าวว่าหลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน และเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าของสังคมในอนาคต

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$ S.D. = 0.04) โดยเฉพาะด้านความพร้อมและศักยภาพของอาจารย์ผู้สอน เมื่อตรวจสอบอย่างละเอียดพบว่า ประเด็นการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยกว่าประเด็นอื่น ซึ่งควรนำมาปรับปรุง คือ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอน แม้ภาพรวมจะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดพบว่า อาจารย์ผู้สอนชาวต่างชาติมีการเข้าออกอยู่ตลอด โดยเฉลี่ยระยะเวลาในการทำงานของอาจารย์ผู้สอนจะอยู่ 1-2 ปีนอกจากนั้นการรับอาจารย์ชาวต่างชาตินั้น จุดที่ไม่ตรงกับการสอนนักเรียนในรายวิชานั้น ๆ ทั้งนี้ในส่วนของการสอนอาจารย์บางท่านสอนหลายวิชาจึงทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เข้าถึงในเนื้อหาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับกลิ่น สระทองเนียม (2559 หน้า 10) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนให้เห็นความสำคัญและร่วมมือกันพัฒนาจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนโรงเรียนจะต้องรู้ เข้าใจและต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น อาจารย์ผู้สอนจะต้องตระหนักเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กับพัฒนาการเรียนการสอน และการพัฒนาตนเอง การพัฒนางาน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาเครือข่ายและเพื่อนอาจารย์ผู้ร่วมงาน

3. ด้านกระบวนการ ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$ S.D. = 0.10) โดยเฉพาะด้านการบริหารหลักสูตร ผู้ประเมินส่วนใหญ่เห็นว่า มีการวางแผนการเตรียมความพร้อม และการดำเนินการบริหารหลักสูตรที่เหมาะสม การปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ส่วนการวัดและการประเมินผลมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แต่มีข้อเสนอของอาจารย์ผู้สอนและนักเรียน คือ การบริหารหลักสูตรควรต้องมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เช่น อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนในด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนควรมีความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ในทุกด้านที่จะเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทิตินา ขัมมณี (2556 หน้า 149) ที่กล่าวว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ได้ขยายไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ดังนั้นโรงเรียนควรมีอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่ดี ย่อมทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนได้

4. ด้านผลผลิต ผลการประเมินด้านผลผลิตในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$ S.D. = 0.04) โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ อาจารย์ผู้สอน ต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถสอนนักเรียนผู้มีความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านผู้เรียนต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถเข้าใจบทเรียน และกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้ ด้าน

กิจกรรมการเรียนรู้และการเรียนรู้ โรงเรียนต้องวางแผนการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย มีสื่อการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ และสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับวิชัย ดิสสระ (2545 หน้า 8) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน บทบาทของการประเมินหลักสูตรที่มีผลต่อการหาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มักเป็นที่คุ้นเคยของ ครู อาจารย์ ผู้บริหาร ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอยู่เป็นประจำ โดยการใช้แบบสอบถามชนิดต่าง ๆ มาวัดผลสัมฤทธิ์และการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนการนำผลจากแบบทดสอบเหล่านี้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ เพื่อหาขีดความสามารถของตน สอดคล้องกับ กุลวรินทร์ ญาณประภาส (2555 หน้า 82) กล่าวว่าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะจุดมุ่งหมายของหลักสูตรส่งผลกระทบต่อการบริหารหลักสูตร ซึ่งผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการประเมินหลักสูตรโปรแกรมการศึกษาขั้นพื้นฐานนานาชาติ ของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต พบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า ในบางหัวข้อมีความเห็นแตกต่างกัน หากมีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระดับความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้ประเมิน อาจได้ข้อมูลสารสนเทศที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการปรับปรุงรายวิชาในหลักสูตร เนื่องจากมีบางรายวิชาที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน และรายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่มีความทับซ้อนกันบ้าง
2. ควรเพิ่มรายวิชาเลือก ควรมีรายวิชาเลือกให้หลากหลาย ครอบคลุมแนวคิด จุดมุ่งหมายของโรงเรียน ตามกระบวนการทางการศึกษา และแต่ละรายวิชาควรเน้นการปฏิบัติ
3. ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรแยกกลุ่มเป้าหมายระหว่างนักเรียนปัจจุบันที่กำลังเรียน และนักเรียนที่จบการศึกษาแล้ว
4. ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐานนานาชาติ เพื่อถอดบทเรียนองค์ความรู้ทางหลักสูตรที่ได้จากการวิจัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ กองทุนเพื่อการวิจัย โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559 ซึ่งสำเร็จด้วยดี โดยความอนุเคราะห์จากทีมผู้บริหาร และความอนุเคราะห์จากหลายบุคคล อันประกอบด้วย ดร.วิโรจน์ ขมภู ผู้อำนวยการโรงเรียน ดร.กิตติมา พันธุ์พุกษา ดร.สมศักดิ์ ลีลา รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่ง เจนจิต รองศาสตราจารย์ ดร.นาตยา ปลั่งธนานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวเรศ ภักดีจิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม รวมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณ

ผู้บังคับบัญชา ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่ให้ความกรุณาร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดีในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณทุกท่านที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่คอยส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจ จนทำให้งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ที่สนับสนุนทุนวิจัยเพื่อการประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษา) ครั้งนี้ และเหนืออื่นใดความสำเร็จจากผลการประเมินหลักสูตรครั้งนี้จะช่วยพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กลิ่น สระทองเนียม. (2559). ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กปัญหาคุณภาพคนรากหญ้า...สู่ปัญหาชาติ. เข้าถึงจาก <https://www.dailynews.co.th/education/381296>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลวรินทร์ ญาณประภาส (2555). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรรยา ดาสา, ณสวรรณค์ ผลโภาค, อธิพงศ์ แสงประดิษฐ์ และสมปรารถนา วงศ์บุญหนัก. (2553). *การประเมินและติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา (แผน ข.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: ศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตนา แคมมณี. (2556). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: แอทีฟพริ้น จำกัด.
- ฝ่ายวิชาการโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา. (2557). *คู่มือนักเรียน ผู้ปกครองและครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2557*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชัย ดิสสระ. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร พิศาลบุตร. (2543). *หลักการวางแผน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Likert, R. (1967). *The human organization*. New York: McGraw-Hill.
- Stufflebeam, D.L. (2003). The CIPP model for evaluation. In paper presented the 2003 Annual Conference of the Oregon program Evaluation Network (OPEN). Portland: Oregon.
- Stufflebeam, D.L. (1971). The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability. *Journal of Research and Development in Education*, 5(1), 19-25.
- Stufflebeam D. L. et al. (1971). *Education and Decision Making*. Itasca, Illinois: Peacock Publisher.

Stufflebeam, D.L., Gulickson, A. and Wingate, L. (2002). *The Spirit of Consuelo: An Evaluation of Ke Aka Hòona*. The Evaluation Center, Western Michigan University.

Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation Theory, Models and Applications*.
San Francisco: Jossey-Bass.

